

Green Skills Roadmap voor Vlaanderen

Koen Rademaekers

Brussel
12 December 2022

www.trinomics.eu

Introductie van het project

Doel van het project:

- Vlaanderen ondersteunen bij de ontwikkeling van een high-level strategie, een roadmap voor de uitvoering en een bestuurskader om de ontwikkeling van vaardigheden voor de groene transitie te sturen
- Bijzondere aandacht voor de sociale gevolgen voor burgers en kwetsbare groepen, om ervoor te zorgen dat niemand bij de overgang achterblijft

Begunstigde: Vlaams Departement Werk en Sociale Economie (DWSE)

Gesteund door: Europese Commissie - DG REFORM

Impact van de groene transitie op de Vlaamse arbeidsmarkt

www.trinomics.eu

Wat zijn 'green skills'?

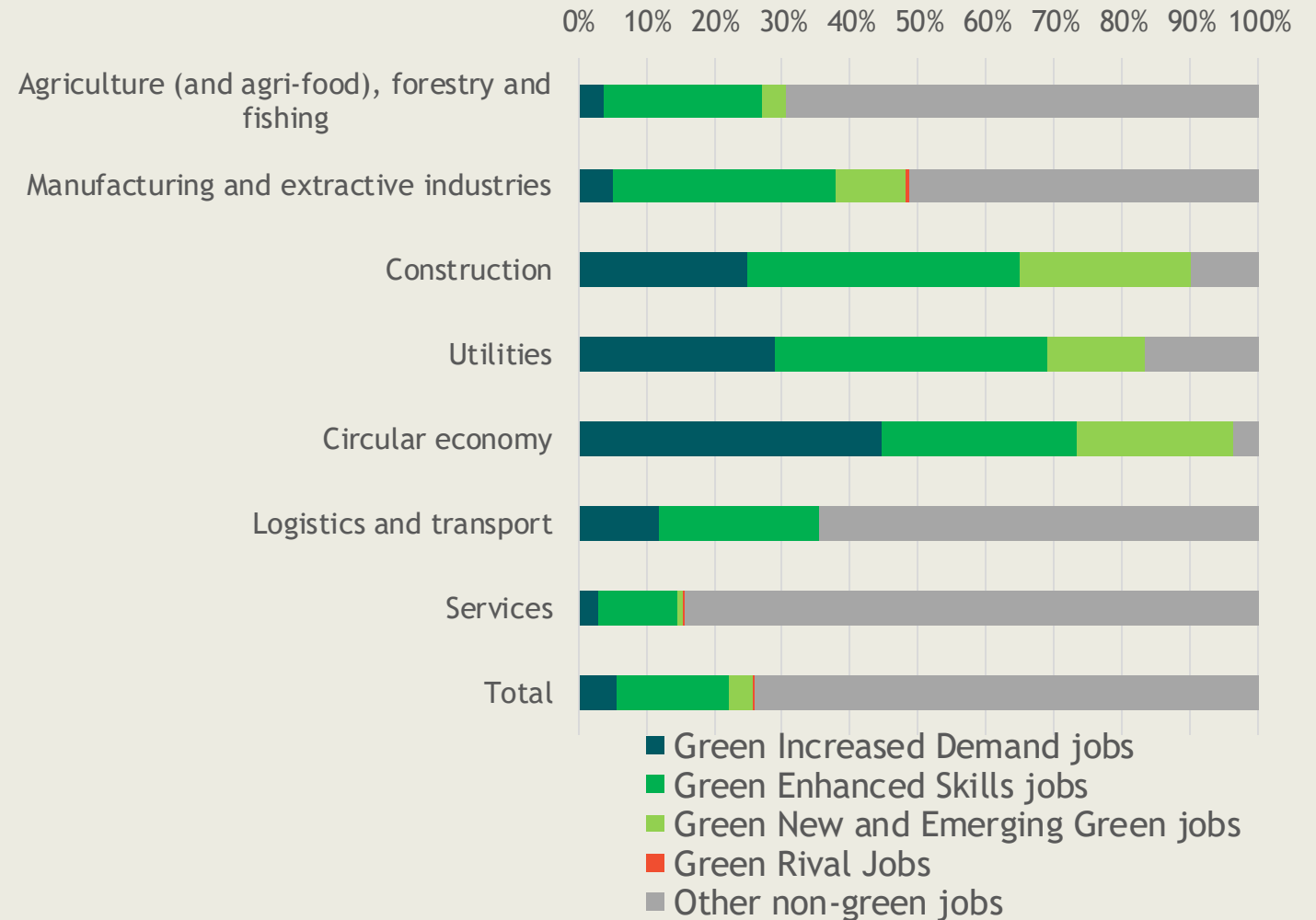
- Vaardigheden om de groene transitie mogelijk te maken
- Onderscheid tussen verschillende soorten vaardigheden:
 - **Technische** vaardigheden (beroepsspecifiek)
 - **Professionele** vaardigheden (toegepast in verschillende beroepen)
 - **Transversale** vaardigheden (breed, toepasbaar op de samenleving als geheel. Bijv: begrip van duurzaamheid, levenslang leren)

Impact 'groene transitie' op Vlaanderen

Resultaten 'voorspellings'tool:

- De groene transitie zal naar verwachting een overwegend positief effect hebben op de werkgelegenheid
- 26% van de banen zal naar verwachting aanzienlijke gevolgen ondervinden van de groene transitie:
 - Behoefte aan verbeterde vaardigheden (16%);
 - Nieuwe en opkomende vaardigheden (4%);
 - De groene transitie leidt tot meer vraag naar specifieke banen (6%).
- Groene banen zijn geconcentreerd in de sectoren:
 - Circulaire economie;
 - Nutsbedrijven (energie);
 - Bouw;
 - Maakindustrie (in mindere mate).

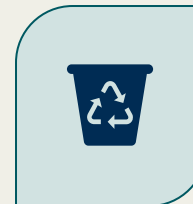

Impact 'groene transitie' - per sector

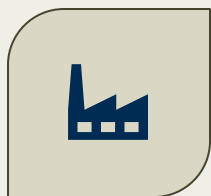
Landbouw (en agrovoeding), bosbouw en visserij

3,9% (2020) → 3,6% (2030) -2 000 banen

Circulaire economie

1,3% (2020) 1,5% (2030) +9 500 banen

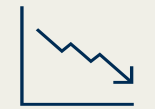

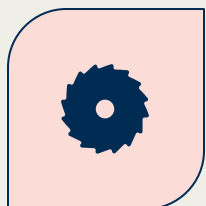
Maakindustrie en winningsindustrie

9,4% (2020) 8,0% (2030) -24 500 banen

Logistieke- en transportsector

5,6% (2020) 5,1% (2020) -5 000 banen

Bouwsector

6,4% (2020) → 6,2% (2030) +6 750 banen

Dienstensector

73% (2020) ≈ 75% (2030) +212 500 banen

Nutsbedrijven

0,4% (2020) → 0,4% (2020) -250 banen

Lessen uit het buitenland

www.trinomics.eu

- Studiebezoeken aan Zweden & Frankrijk
- Deelnemers:
 - Departement Werk en Sociale Economie
 - VDAB
 - Vlaanderen Circulair (OVAM)
 - Departement Omgeving
 - Intersectorale adviseur (SERV)
 - Onderzoeksinstituut: HIVA-KU Leuven
 - VLOR
 - ESF (European Social Fund)
 - Europese Commissie
- Literatuur onderzoek en analyse case studies
- Peer exchange (virtual meeting januari 2023)

EU sponsored Build-Up Skills Initiatief: upskilling van medewerkers in bouwsector, uitgevoerd door heel Europa

In Ierland heeft Build-Up een roadmap opgezet met aandacht voor green skills. Lessen uit dit proces:

- ❖ Betrek alle stakeholders bij dit proces (het zijn er véél)
- ❖ Focus op één duidelijk omschreven onderwerp zoals “low energy performance” en maak daar heldere afspraken over
- ❖ Vertaal dit in praktische en goed uitvoerbare activiteiten en zoek daar de middelen bij

Oostenrijk: ontwikkeling van roadmap voor Onderzoek, Technologie en Infrastructuur was niet werkbaar - te brede scope voor concrete afspraken

Nieuwe roadmap voor de duidelijk afgebakende sector Additive Manufacturing (AM) of 3D printing - werkte wel

Geleerde lessen:

- ❖ Focus op een specifieke sub-sector om doelen en acties concreet te maken (ook efficiëntere onderhandelingen)
- ❖ Sluit aan bij een kansrijke industrie-sector
- ❖ Organisatie van onderwijs afstemmen op behoefte industrie, nu teveel doorstroom naar academische opleidingen, moet worden omgebogen naar opleidingen met STEM profiel.

- Zweden laat zien dat beleid en beleidsuitvoering goed op regionaal niveau kan plaatsvinden (county), met belangrijke rol voor het bedrijfsleven
- In veel landen (DK, IR) spelen regionale clusters/netwerken van bedrijven, sectororganisaties e.d. een grote rol in het ontwikkelen van strategieën.
- In sommige landen (DE, FR) hebben werknemersorganisaties (bonden), een belangrijke stem in kwesties rond (groene) opleidingen
- Verder is het belangrijk dat:
 - ❖ Technische onderwijsinstellingen (hoger onderwijs en VET) zijn vertegenwoordigd in netwerken voor skills development
 - ❖ Duurzaamheidsplatforms green skills in hun programma opnemen
 - ❖ Zoek balans tussen dialoog en consensus building en wet- en regelgeving
 - ❖ Zoek naar andere invalshoek voor probleem van tekort aan green skills

Verdere lessen uit verschillende landen:

- ❖ Bespreek met grote bedrijven hoe zij hun ervaringen (en middelen) kunnen delen met andere bedrijven. Daarbij kunnen overheidsmiddelen een hefboom zijn. Ook brancheorganisaties hebben hier een rol.
- ❖ Betrek de particuliere sector bij de ontwikkeling van STEM-curricula op verschillende onderwijsniveau.
- ❖ Geef de private sector duidelijke signalen in welke technologie zij kan investeren (bijv. waterstof of gas)

Stakeholder consultaties

www.trinomics.eu

Conclusies eerste stakeholder workshop

Geïdentificeerde knelpunten gaan vooral over een **gebrek aan**:

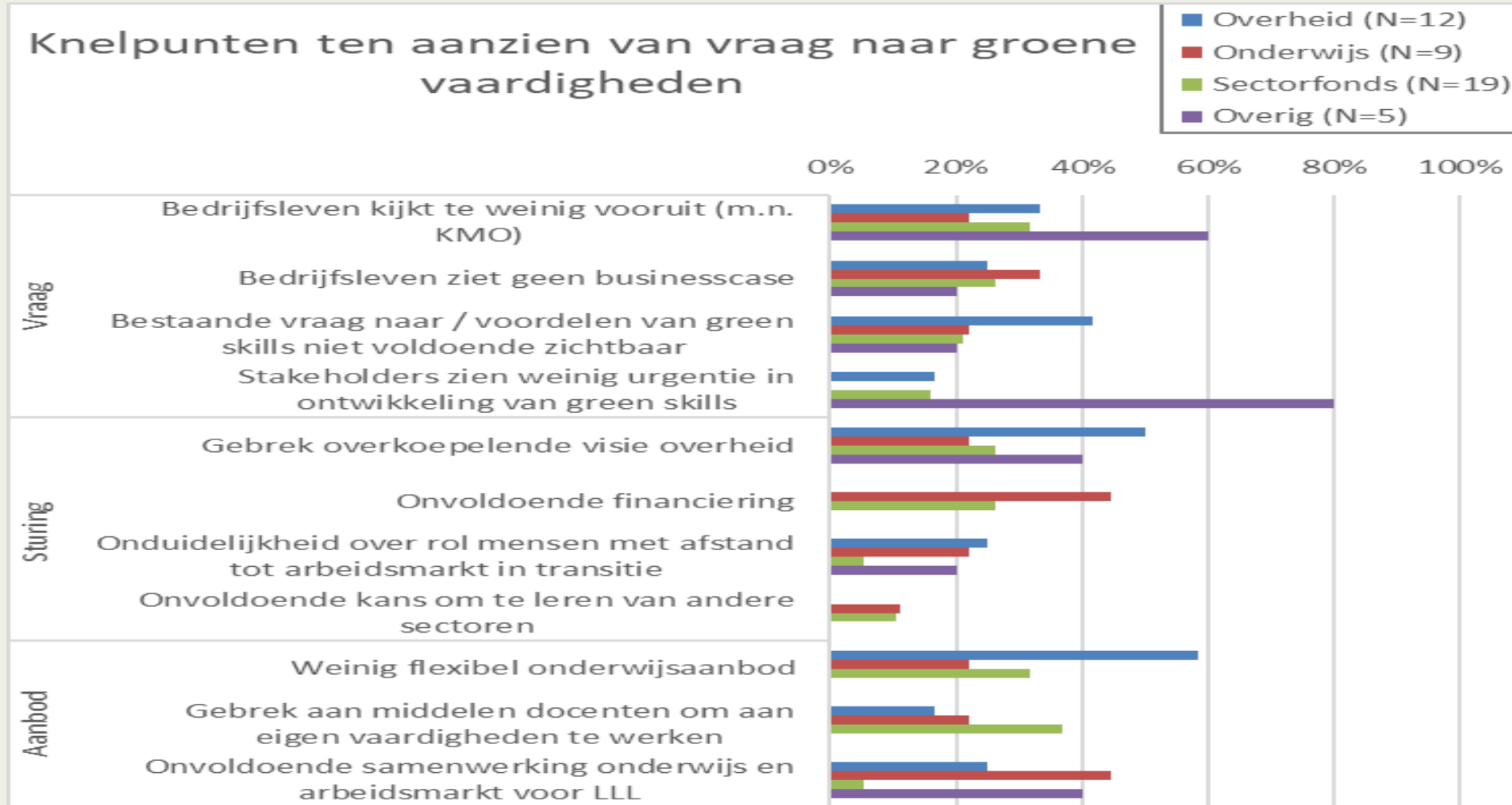
- Een integraal beleidskader & visie
- Zichtbaarheid en definities
- Zicht op toekomstige behoeftes en anticipatie
- Samenwerking onderwijs & bedrijfsleven
- Resources (financieel, tijd, kennis)
- Opleidingen en trainingen in de juiste vorm, met juiste toegang en kwaliteit
- Erkenning van nieuwe vaardigheden en het toepassen van bestaande vaardigheden in een nieuwe context

Enkele voorgestelde **'high-level' acties**:

- Normaliseer een duurzame mind-set in curricula en bij docenten
- Investeer in het leerproces voor docenten
- Stem de inhoud van opleidingen en trainingen af op de noden van de arbeidsmarkt
- Vergroot samenwerking binnen beleid en met arbeidsmarkt en onderwijs
- Verhoog bewustzijn door interactieve en interessante informatie campagnes gericht op werkzoekenden/jongeren
- Investeren in groene innovatie en daarmee tewerkstelling
- Faciliteer de erkenning en certificatie van groene vaardigheden

Survey resultaten

Conclusies tweede stakeholder workshop Trinomics

1. Acties om de vraag naar groene vaardigheden te vergroten

- Sensibilisering van werkgevers/bedrijven voor de rol van groene vaardigheden op toekomstige arbeidsmarkten (bewustmaking)
- Stimuleringsstructuur voor werkgevers om opleiding in groene vaardigheden (blijvend) te ondersteunen
- Stimuleringsstructuur voor individuen om (voortgezette) opleiding in groene vaardigheden te ondersteunen

2. Acties om de samenwerking tussen belanghebbenden te verbeteren om te werken aan de agenda voor groene vaardigheden

- Overkoepelende ambities en doelstellingen op het niveau van de Vlaamse gemeenschap
- Financiële prikkels om arbeidsmarkt en onderwijs samen te brengen
- Structuur op communautair niveau voor samenwerking en uitwisseling van praktijken

3. Acties om het aanbod van groene vaardigheden te vergroten

- Zichtbaarheid van groene vaardigheden in (bestaande / nieuwe) programma's
- Capaciteiten van leerkrachten/instructeurs om groene vaardigheden te trainen
- Nauwere samenwerking tussen onderwijs- en arbeidsmarktactoren
- Meer expliciet opnemen van groene vaardigheden in beroeps-/onderwijskwalificatieprofielen

Elementen die in de strategie zullen worden toegevoegd op basis van de stakeholder consultaties:

- Visieverklaring + Probleemstelling
- Bestuursstructuur voor de ondersteuning van activiteiten op gemeenschapsniveau met het oog op groene vaardigheden
- Definitie en coördinatie van acties voor de ontwikkeling van groene vaardigheden
- Zorgen voor een "rechtvaardige overgang" en de integratie van kwetsbare groepen
- Regelingen voor toezicht en evaluatie

Volgende stappen in het project

www.trinomics.eu

- Eerste concept van Green Skills strategie (Februari 2023)
- Validatie door stakeholders van voorgestelde Strategie en Governance framework (Maart 2023)
- Afronding project met als resultaat een Roadmap en Governance framework (April/Mei 2023)

Thank you for your attention, please contact us for more information

Trinomics & Ockham IPS

Koen.Rademaekers@trinomics.eu

(Managing Director Trinomics, Project manager Green Skills)